

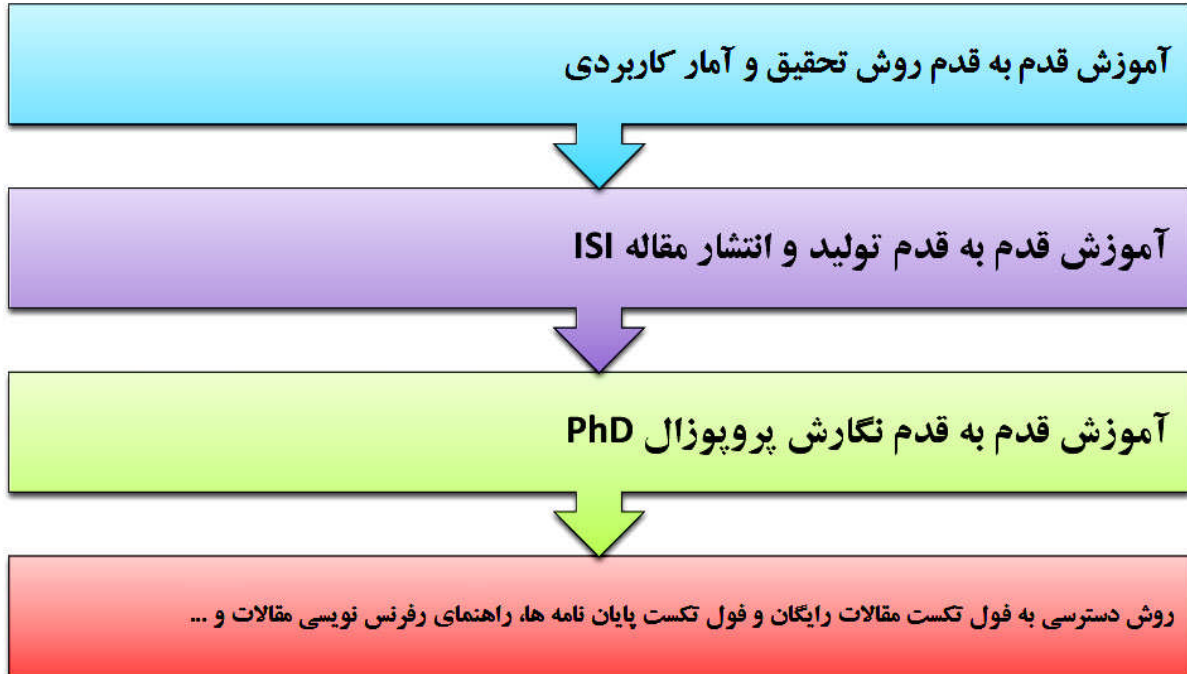
ویژه نامه "آموزش در پژوهش" شماره 2، بهار 1391

عنوان مقاله:
راهنمای قدم به قدم نگارش چکیده مقاله پژوهشی برای
مجلات ISI

ناشر: مجله پزشکی الکترونیک

مجموعه مقالات "آموزش در پژوهش"، محصول نشریه پزشکی الکترونیک

از همین مجموعه بزبان فارسی منتشر شده یا بزودی منتشر خواهد شد:

- راهنمای قدم به قدم نگارش چکیده مقالات پژوهشی برای مجلات ISI.
- راهنمای قدم به قدم رفرنس نویسی به شیوه ونکور.
- راهنمای قدم به قدم رفرنس نویسی به شیوه هاروارد.
- راهنمای قدم به قدم رفرنس نویسی به شیوه APA.
- راهنمای قدم به قدم نگارش مقالات مروری سیستماتیک.
- راهنمای قدم به قدم نگارش پروپوزال PHD.
- راهنمای قدم به قدم روش سابمیت مقالات و روش نگارش انواع مکاتبات با سردبیر و داوران مجلات.
- راهنمای قدم به قدم تعیین نوع متغیرهای طرح های آماری
- راهنمای قدم به قدم اجرای تست آماری t Student
- راهنمای قدم به قدم اجرای تست آماری Chi Square
- راهنمای قدم به قدم اجرای تست آماری Spearman Rho
- راهنمای قدم به قدم اجرای تست آماری Pearson Product Moment
- راهنمای قدم به قدم اجرای رگرسیون خطی ساده Simple Linear Regression
- راهنمای قدم به قدم اجرای انواع رگرسیون خطی چندگانه Multiple Linear Regression
- راهنمای قدم به قدم اجرای تکنیک آماری SEM و کار با نرم افزار Amos

- راهنمای قدم به قدم جستجوی فول تکست رایگان مقالات و فول تکست پایان نامه ها.
- راهنمای قدم به قدم طراحی استاندارد، Valid سازی و آزمون Reliability پرسشنامه مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده.
- راهنمای قدم به قدم طراحی و اجرای پژوهش های Case Control
- راهنمای قدم به قدم طراحی و اجرای پژوهش های اکسپریمنتال در علوم پزشکی، بیولوژی و علوم آموزشی.
- راهنمای قدم به قدم نگارش مقالات Case Report علوم پزشکی، روانشناسی، و علوم آموزشی
- راهنمای قدم به قدم نگارش مقالات از نوع هیپوتز و ایده، و روش تبدیل پروپوزال به مقاله جورنال.
- راهنمای قدم به قدم نگارش مقالات پژوهشی.
- راهنمای قدم به قدم نگارش مقالات از نوع نامه به سردبیر Letter to Editor.
- آشنایی با صدها کنفرانس و مجله تقلبی، تجاری و کم اعتبار
- آشنایی با روش شناسایی و تایید ISI بودن مجلات و ایمپکت فاکتور آنها.

انتشارات بین المللی مهر، ناشر کتب شما بزبان انگلیسی

انتشارات مهر تا 90٪ در کتب آکادمیک سرمایه گذاری میکند

Native
American
Editors dot com

- ✓ Proofreading & Advanced Copyediting
- ✓ Submitting & Publishing your Article in Internationally Indexed Journals
- ✓ Producing the Maximum Journal Articles from your Thesis/Research

The Plan A

Proofreading and grammar checking

The Plan B

Advanced Copyediting

The Plan C

Paraphrasing & Anti-Plagiarism Service

The Plan D

Journal SUBmission Support

The Plan E

Writing PhD Research Proposal

The Plan F

Converting Proposal to Journal Paper

The Plan G

Converting Thesis to Journal Paper

The Plan H

Converting your Idea to Book

The Plan I

Global Translation Service

www.NativeAmericanEditors.com

کیفیت عالی

- فارسی به انگلیسی
- انگلیسی به فارسی
- فارسی به هر زبان
- هر زبان به فارسی

تحويل سریع

Native
American
Editors dot com

ترجمه از همه زبانها

به همه زبانها

Global Translators
of Academic Texts

24 hours/7days

The Plan I

Global Translation Service

www.NativeAmericanEditors.Com

نشریه پزشکی الکترونیک بعنوان یکی از پربازدید شونده ترین وب سایتهای خبری تخصصی پزشکی کشور آماده اطلاع رسانی و تبلیغات شما در صفحات وب سایت نشریه و صفحات داخلی مجموعه مستندهای آموزشی "آموزش در پژوهش" می باشد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با ما تماس بگیرید:

وب سایت: <http://Www.PezeshkElectronic.ir>

ایمیل: Info@PezeshkElectronic.ir

نصب بنر در وب سایت نشریه

تبلیغات متنی و لینک در وب سایت نشریه

ارسال خبر به مشترکین خبرنامه وبسایت نشریه

تبلیغات در صفحات داخلی ویژه نامه آموزش در پژوهش

سخن ناشر:

آموزش در پژوهش یکی از ملزومات امروز جامعه علمی ما در تولید و انتشار علم است. پیش نیاز هر پژوهش آموختن شیوه های اجرای طرح از نقطه شروع آن یعنی ایده ای که در ذهن پژوهشگر جرقه زده است تا تهیه پیشنهاد پژوهشی، شیوه درست اجرای پژوهش و در پایان، تهیه درست گزارش یافته های پژوهش و انتشار در مجلات آکادمیک است.

هدف از انتشار مقالات آموزشی مرتبط با تولید و انتشار علم تحت عنوان "ویژه نامه های آموزش در پژوهش" توسط نشریه پزشک الکترونیک، "آموزش به زبان ساده" مهمترین نکاتی است که پژوهشگران را در اجرای درست پژوهش و تولید و انتشار علم یاری نماید. لازم به توضیح نیست که مجموعه مقالات و مستندات آموزشی و پژوهشی این نشریه هیچ گاه جایگزین آموزش حرفه ای پژوهش در دانشگاه ها نیست و ما تنها به عنوان به اشتراک گزاردن تجربیات گرانبهای علمی نویسنده این مجموعه مقالات به آن می نگریم. این مجموعه زیر نظر دکترمهرداد جلالیان تهیه می شود. نشریه پزشک الکترونیک از سایر صاحب نظران در پژوهش و تولید علم دعوت به همکاری در ارتقاء کیفیت این مجموعه می کند.

نشریه پزشک الکترونیک

دعوت به همکاری:

پژوهشگران، صاحب نظران و اساتید محترم دانشگاه می توانند مقالات آموزشی خود با محوریت پژوهش و تولید علم را از طریق وب سایت و یا ایمیل Info@PezeshkElectronic.ir به نشریه پزشکی الکترونیک ارسال نمایند تا به نام ایشان منتشر شود.

ارجاع به این مقاله:

استناد به مطالب این مقاله تنها با ذکر مشخصات بیلبیوگرافیک این مستند آموزشی شامل نام نویسنده، عنوان مقاله، عنوان مجله، شماره و سال انتشار و آدرس اینترنتی وب سایت مجله بلامانع است. مشخصات بیلبیوگرافیک این مقاله جهت ارجاع به آن بزبان فارسی به شرح زیر است:
مهرداد جلالیان. راهنمای قدم به قدم نگارش چکیده مقاله پژوهشی برای مجلات ISI. نشریه پزشکی الکترونیک. سال پنجم، شماره دوم. دسترسی آنلاین: <http://www.pezeshkelectronic.ir>

روش تهیه مجموعه مقالات آموزش در پژوهش

برای تهیه و دانلود مجموعه مقالات آموزش در پژوهش می توان از طریق هرکدام از وب سایتهای زیر اقدام کرد:
یک: وب سایت **نشریه پزشکی الکترونیک** (ناشر) در آدرس <http://www.pezeshkelectronic.ir>
دو: وب سایت رسمی **دکتر مهرداد جلالیان** (مؤلف) در آدرس <http://www.drmehrdad.com>

هشدار:

هرگونه **کپی برداری و سرقت ادبی** محتویات این مقاله بدون ارجاع به این مقاله آموزشی و عدم ذکر نام مؤلف و نام ناشر و عدم ذکر آدرس وب سایت ناشر و آدرس وب سایت مؤلف ممنوع و پیگرد قانونی دربرخواهد داشت.

توجه:

هرگونه انتشار این فایل PDF آموزشی در وبلاگها و وب سایتهای علمی، دانشگاهی، و صفحات اینترنتی افراد حقیقی و حقوقی در اینترنت به شرط عدم دخل و تصرف در محتویات این مقاله آموزشی **کاملاً آزاد و رایگان** است.

هشدار:

این مستند آموزشی **بصورت رایگان** توسط نشریه پزشکی الکترونیک منتشر شده است. هرگونه سوء استفاده مالی بویژه فروش این مقاله توسط افراد حقیقی و حقوقی ممنوع و پیگرد قانونی دربر دارد.

سخن نویسنده:

یکی از شایعترین سوالاتی که شاید صدها ایمیل و یادداشت درارتباط با آن دریافت کرده ام، شیوه صحیح نگارش چکیده مقالات پژوهشی است. مقاله روبروی شما حاوی آموزش قدم به قدم و همراه با ارائه نکات کاربردی درزمینه نحوه نگارش چکیده مقاله پژوهشی به شیوه های استاندارد و قابل پذیرش مجلات آکادمیک است. دراین مقاله سعی شده است ضمن پرهیز از نگارش محاوره ای، مطالب به گونه ای آسان و روان به نگارش در آید تا خواننده بتواند به سادگی با محتوای این روش آشناشود.

مطمئن هستم این مقاله خالی از ایراد نیست و بدینوسیله از خواننده گرامی تقاضا می کنم هرگونه انتقاد، سوال و پیشنهاد خود را جهت ارتقاء و بازبینی این مطلب از طریق وب سایت شخصی اینجانب به آدرس <http://www.drmehrdad.com> با اینجانب درمیان گزارند. لازم به توضیح است وب سایت شخصی اینجانب حاوی صدها مطلب آموزشی درزمینه های پژوهش، روش تحقیق، آمار، مقاله نویسی، سایتومتری، و راهکارهای انتشار مقالات در مجلات معتبر است.

دکترمهرداد جلالیان

بهار 1391

1. مقدمه:

چکیده مقاله (که از این به بعد در این مقاله آنرا Abstract یا ابستراکت می نامیم) بخش مهمی از یک مقاله آکادمیک است که عمدتاً مورد بی مهری و کم لطفی نویسندگان مقالات قرار می گیرد. این درحالی است که ابستراکت صدها بار بیش از متن کامل مقاله توسط خوانندگان و جستجوگران منابع الکترونیک مطالعه می شود.

براساس تجربیات زیادی که در ارتباط با اساتید دانشگاه و دانشجویان تحصیلات تکمیلی داشته ام مکرراً (اگر نگویم همیشه) به این نکته رسیده ام که متأسفانه پژوهشگران ما بدون توجه به سطح تحصیلات و رتبه آکادمیک شان فاقد توانایی نگارش یک ابستراکت استاندارد می باشد. این درحالی است که مشاهده یک ابستراکت کم کیفیت در ابتدای یک مقاله ممکن است به تنهایی دلیل کافی به سردبیر یک مجله بدهد که مقاله را در همان دید اول Reject کند و حتی به سراغ متن کامل مقاله نرود.

کم نیستند مقالاتی که حاصل یک پژوهش بسیار با کیفیت و براساس متدلوژی قابل توجه، آنالیز آماری سطح بالا، و براساس ایده ها و هایپوتزهای بسیار مهم تولید شده اند و علی رغم نگارش مناسب متن کامل مقاله فقط به دلیل بی کیفیت بودن ابستراکت مقاله که از آن به عنوان ویتترین مقاله یاد می کنم امکان انتشار در مجلات تخصصی و معتبر مرتبط با Discipline مربوطه را پیدا نکرده و بنابراین مجموعی از عوامل متعدد نهایتاً سر از مجلات تجاری و کم اعتبار در آورده اند.

متأسفانه حتی مکرراً مشاهده می شود که ابستراکت مقالات حاوی چیزهایی است که در متن کامل مقاله وجود ندارد و یا بالعکس! فراموش نکنیم که خواننده ابستراکت باید بتواند بعد از خواندن ابستراکت پاسخ سوالات زیر را بدهد:

1. چرا این پژوهش انجام شد و هدف از انجام این پژوهش چه بود؟
2. این پژوهش چگونه انجام شد؟
3. یافته های اصلی این پژوهش چه بود؟
4. کاربرد یافته های این پژوهش برای خود علم و یا برای جامعه و پیشرفت های آتی علمی چه بوده است؟

2. اهمیت نگارش درست ابستراکت:

ابستراکت یک مقاله اولین بخشی از مقاله است که خواننده می شود و آخرین بخشی از مقاله است که نگارش می شود. شرط اول نگارش صحیح یک ابستراکت این است که نویسنده قبلا بصورت کاملا صحیح نسبت به نگارش متن کامل مقاله اقدام کرده باشد وگرنه انتظار نخواهیم داشته که ابستراکت با کیفیتی از درون یک مقاله بی کیفیت خارج بشود.

نگارش ابستراکت کاری بسیار پیچیده و سخت است. به جرات می توان ادعا کرد که ابستراکت سخت ترین پاراگراف یک مقاله برای نویسنده است. اگر می خواهید بدانید که ابستراکتی که برای مقاله تان نوشته اید حداقل معیارهای یک ابستراکت استاندارد را دارد یا نه کافی است به سوال زیر پاسخ بدهید:

آیا بهنگام نگارش ابستراکت دچار سردرد شدم؟

اگر پاسخ سوال فوق بلی است حد اقل می توان گفت که به اهمیت ابستراکت پی برده اید و اگر پاسخ شما خیر است باید فکری به حال ابستراکت مقاله تان بکنید.

در زیر به برخی از مهمترین دلایل اهمیت نگارش صحیح ابستراکت اشاره می کنم:

1. ابستراکت مقالات صدها بار بیش از متن کامل مقالات مطالعه می شود.
2. ابستراکت اولین بخش مقاله است که توسط خوانندگان مطالعه می شود.
3. ابستراکت نقش بازاریاب را برای متن کامل مقاله خود ایفا می کند. جنسی که خوب بازاریابی نشود به فروش نمی رسد.
4. خواننده بعد از مطالعه ابستراکت تصمیم می گیرد که آیا این مقاله را بخواند یا خیر. هرچه امکان خواندن مقاله بیشتر بشود امکان ارجاعات سایر پژوهشگران به مقاله بیشتر شده و امکان Hot Paper شدن مقاله بیشتر می شود.
5. ابستراکتی که ضعیف نگارش شده باشد می تواند دلیلی کافی برای مردود کردن مقاله توسط سردبیر مجلات باشد.
6. ابستراکت قابل دسترس ترین بخش یک مقاله است.
7. حتی در مقالاتی که متن کامل آنها بصورت رایگان قابل دسترس نیست ابستراکت آنها معمولا رایگان قابل دسترس است.
8. ابستراکت می تواند دلیل کافی را به خواننده بدهد که آیا محتویات مقاله متناسب با آنچه دنبال آن میگردد هست یا نه.
9. نگارش درست ابستراکت در نمایه شدن صحیح و قابل جستجو بودن مقاله در نتیجه جستجوی بانکهای اطلاعاتی سرویسهای نمایه کننده مقالات و متعاقبا در به نمایش در آمدن و خوانده شدن هم ابستراکت و هم مقاله موثر است.
10. ابستراکت حاوی اصلی ترین نکات یک مقاله و عصاره ای از نتایج کاربردی آن پژوهش است.

3. روش نگارش ابستراکت و انواع آن:

همه مجلات آکادمیک در وب سایت مجله خود دارای بخشی به نام "راهنمای نویسندگان" هستند که فورمت مناسب تهیه ابستراکت مقالات در آن مجله را در اختیار نویسندگان قرار می دهد. در آن بخش معمولاً به نوع ابستراکت (اعم از دارای ساختار و یا بدون ساختار)، طول و تعداد کلمات ابستراکت، Sub heading های مورد نظر مجله (درمورد ابستراکتهای دارای ساختار یا Structured)، فونت بکار رفته و سایز آن و سایر موارد اشاره می شود. بنابراین به نویسندگان توصیه می شود که قبل از تهیه ابستراکت حتماً بخش راهنمای نویسندگان مجله ای را که Target نویسنده می باشد را به دقت مطالعه کنند. ابستراکت مقالات می تواند به دو نوع Informative و یا Indicative دسته بندی بشود. نوع اول کاملترین و شایعترین نوع ابستراکتهایی است که مجلات آکادمیک امروزه با آن سروکار دارند و نوع دوم که گاهی از آن به نوع Descriptive هم اشاره می شود موضوع بحث این مقاله نیست و کاربردی برای خوانندگان این مطلب ندارد. از نقطه نظر ساختار مقالات نیز مقالات را به دو نوع Structured و Non-structured تقسیم بندی می کنند. عمده مجلات آکادمیک امروزه به سمتی می روند که فقط ابستراکتهای از نوع Structured abstract را برای مقالات پژوهشی یا Research Articles پذیرش نمایند درحالی که نوع غیر ساختاریافته می تواند گزینه مناسبی برای برخی از سایر انواع مقالات منجمله مقالات مروری (Review Article) باشد. از آنجایی که شایعترین نوع مقالاتی که توسط پژوهشگران نگارش می شود از نوع مقالات اورجینال یا پژوهشی می باشد و از آنجایی که عمده مجلاتی که این نوع مقالات را منتشر می کنند نیاز به ابستراکت های ساختار یافته دارند، در ادامه بحث ما بر روی چکیده های از نوع Structured Abstract تمرکز خواهیم کرد.

تبلیغات و اطلاع رسانی خدمات آموزشی پژوهشی و نشر آکادمیک

انتشارات بین المللی مهر، ناشر کتب شما بزبان انگلیسی

انتشارات مهر تا 90٪ در کتب آکادمیک سرمایه گذاری میکند

4. بخش های مختلف یک چکیده مقاله پژوهشی از نوع Structured Abstract:

فورمت و ساختار یا Subheading های مورد استفاده در یک ابستراکت ساختاریافته در مجلات مختلف متفاوت است. شایعترین فرمولی که برای نگارش این خلاصه مقالات مورد پذیرش مجلات آکادمیک قرار گرفته است نوعی است که شامل چهار ساب هدینگ زیر باشد:

1. مقدمه (Introduction)
2. روش تحقیق (Methods)
3. یافته ها (Result)
4. نتیجه گیری (Conclusion)

در ادامه متن نیز ما تمرکزمان را بر روی همین فورمت می گذاریم، با اینحال ممکن است برخی دیگر از مجلات فورمت های دیگری را مورد قبول داشته باشند. مثلا ممکن است در یک مجله بجای اینتروداکشن از Background و یا از Objectives استفاده بشود و یا در برخی از مجلات پزشکی بجای بخش Methods از ترکیبی از سه بخش دیگر تحت عناوین Design, Setting, Outcome measures استفاده شود و یا برخی مجلات بخش Design را که ما معمولا در داخل بخش Methods از ابستراکت به آن اشاره می کنیم را بصورت بخشی جدا و مستقل از Methods در نظر بگیرند. علاوه بر آن ممکن است برخی از مجلات مرتبط با Educational Studies و یا برخی از مجلات پزشکی و زیست شناسی برای آن دسته از مقالات پژوهشی که حاصل پژوهش های Experimental یا Interventional است فورمت مشخص دیگری از چکیده مقاله را در نظر بگیرند. بنابراین همانطور که قبلا اشاره شد، قبل از اقدام به تهیه ابستراکت لازم است به بخش راهنمای نویسندگان مجلات نگاه کرد.

4. الف. نگارش بخش Introduction:

این بخش بهتر است در قالب دو تا سه جمله کوتاه نگارش بشود. در جمله اول (یا جمله اول دوم) نویسنده باید به اهمیت انجام پژوهش بپردازد و بعبارتی باید جمله ای نگارش کند که هم به Background پژوهش اشاره کند و هم به نوعی Problem Statement هم باشد. در جمله آخر (جمله دوم یا سوم) از این بخش نویسنده باید به Objective یا هدف پژوهش اشاره کند. براساس تجربیاتی که داشته ام عمده نویسندگان در این بخش به اشتباه می روند. برخی فراموش می کنند جمله اولیه بخش اینتروداکشن را که اشاره کننده به اهمیت پژوهش است را نگارش کنند و برخی برعکس سه تا چهار جمله بی ربط و General را در این بخش از ابستراکت می آورند که به اهمیت پژوهش اشاره ای نمی کند. برخی دیگر از نویسندگان نیز اشتباه شایع دیگری را مرتکب می شوند و فراموش می کنند به Objective یا هدف پژوهش اشاره کنند.

در نگارش جمله اول (یا جمله اول و دوم) از بخش اینتروداکشن میتوان بعنوان مثال از یکی از ساختارهای زیر استفاده کرد:

- Recent developments in X have heightened the need for .....
- One of the most important.....
- To date there has been little agreement on ...

درنگارش جمله آخر می توان بعنوان مثال از یکی از ساختارهای زیر استفاده کرد:

- In this study we examined .....
- The aim of the present study was to determine .....
- The purpose of this study was to ....
- The objective of the study was to assess the effect of .....
- The present study aimed to develop a new method in .....
- The aim of this study was to validate a new questionnaire on.....

تبلیغات و اطلاع رسانی خدمات آموزشی پژوهشی و نشر آکادمیک

کیفیت عالی

ترجمه از همه زبانها
به همه زبانها

<http://www.NativeAmericanEditors.com>

4.ب. نگارش بخش Methods:

برای نگارش بخش روش تحقیق از ابستراکت بهتر است ابتدا چک لیستی متناسب با آنچه انجام داده ایم تهیه کنیم و پاسخ هرکدام را بصورت یک جمله نگارش کنیم. سپس جملات مرتبط با هم را و آنهایی را که قابلیت ادغام دارند را با هم در قالب یک جمله خلاصه و یا ادغام می کنیم. چک لیست ما می تواند حاوی سوالات زیر باشد:

- طرح مطالعه ما (Research Design) چه بوده است؟ ریسرچ دیزاین معمولا میتواند Cross sectional, Case control, Experimenta or Controlled trial, Cohort, و یا مشابهم باشد.
- جامعه مورد مطالعه (Study population) کدام بوده است؟
- آزمودنی ها (Subjects) کدام بوده اند و به چه روشی انتخاب شده اند؟
- مهمترین متغیرهای پژوهش چه بوده است؟
- ابزار سنجش (Measurement tool) بکار رفته در پژوهش چه بوده است؟
- چه کرده ایم و چگونه کرده ایم؟
- روش اصلی بکاررفته در تفسیر یافته های عددی یا کیفی مطالعه ما چه بوده است؟

برخلاف بخش اینتروداکشن که حاوی دو تا سه جمله کوتاه است، بخش متدولوژی ابستراکت دارای تعداد کلماتی تقریبا دو برابر بخش اینتروداکشن می تواند باشد.

دراین بخش باید به ریسرچ دیزاین و تکنیک بکاررفته و ابزار سنجش و مشخصات آزمودنی ها البته بصورت مختصر و Concise اشاره کنیم. منظور از Concise این است که باید بتوانیم با بکاربردن حد اقل تعداد کلمات، معنای مورد نظر را به خواننده منتقل کنیم. جمله شروع کننده این بخش می تواند بعنوان مثال دارای ساختار زیر باشد:

- A case control approach was chosen to .....
- A double blind controlled intervention was used to ....

درجملات بعدی میتوانیم به توضیح سایر بخشها بپردازیم همانند ساختارهای زیر:

- A total of 256 students participated the study.....
- Subjects were asked to....
- The experiments were carried out over the course of ....
- The subjects were shown a film individually and were asked to ...
- Data analysis was performed using SPSS 18.0 .....
- Multiple regression analysis was used to predict the .....
- T-tests were used to analyse the relationship between .....

4.ج. نگارش بخش Result:

در این بخش باید به ارائه مهمترین یافته های پژوهش (Main Findings) و نه همه آنها بپردازیم. در این ارتباط باید اعداد مهم و شاخص های آماری نظیر P- value و Effect size و غیره ارائه بشود. بعنوان مثال اگر کاربرد یک متد جدید باعث شده است که تاثیر قابل توجهی در اندازه و مقدار فلان متغیر مورد مطالعه داشته باشد در اینجا صرف اعلام مهم بودن و قابل توجه بودن یا معنی دار بودن و یا Significant بودن کافی نیست بلکه از آن مهمتر این است که حجم یا بزرگی این تغییرات یا همان Effect size را در اینجا اعلام کنیم.

یکی از اشتباهاتی که پژوهشگران بطور شایع در نگارش بخش یافته های ابستراکت مرتکب می شوند استفاده از کلمات مبهم نظیر "کم"، "خیلی کم"، "زیاد"، "خیلی زیاد"، "بسیار مهم"، "کوچک"، "بزرگ" و امثالهم است. در حالی که نویسنده باید در اینجا فقط به ارائه اعداد و آنهم اعداد مهم بپردازد. اینکه آن اعداد پایافته ها کوچک بوده اند یا بزرگ یا مهم یا نامهم و یا ریز یا درشت چیزی نیست که در اینجا به آن و آنهم با استفاده از عبارات و کلمات مبهم پرداخته شود. لازم به توضیح است که حجم قابل قبول بخش یافته ها در یک ابستراکت تقریباً به اندازه بخش متدلوژی و دوبرابر بخش مقدمه می باشد. بنابراین اگر مثلاً بخش اینتروداکشن شامل 40 کلمه باشد، انتخاب تعداد 80 عدد کلمه برای بخش متدلوژی و 80 عدد کلمه برای بخش یافته ها و 40 عدد کلمه برای بخش کانکلوژن کار خوب و مناسبی می تواند باشد.

تبلیغات و اطلاع رسانی خدمات آموزشی پژوهشی و نشر آکادمیک

نمونه ای از ویرایش انگلیسی پیشرفته توسط ویراستار انگلیسی الاصل متون آکادمیک در آمریکا
بسیاری از جملات توسط ویراستار دوباره نویسی و جملات دارای شخصیت و ظاهر آکادمیک شده است

Writing an Abstract properly writing is one of the most highly-specialized forms of academic writing. The abstract, which is a very vital Abstract the most vital part of a journal paper/article, comes first in is the first part of the article, but it is and the last part to be written (1). The abstract is read more frequently than any other part of the article. It is the most frequently read, and it must cover consists of all the major points of the paper/article (2). Since The prospective readers decide whether or not to read the entire article by reading the abstract (1), the abstract functions as; therefore, they play the role of an advertisement for your work. Unfortunately, many researchers think that writing an abstract is an may seem easy and trivial task, so they for many researchers. Therefore, they do not pay necessary attention to do not expend the time, energy, or effort required to produce a good abstract. the importance of the abstract and do not spend adequate time and energy for writing abstract. As a result, their abstracts frequently are is frequently full of errors (Table 1) and do not match with the original text of the paper/article (3). After reading an abstract, the reader should know should be able to easily answer the following questions:

- Why the study was conducted. did you this study?
- What the findings of the study were. did you find?
- How the findings can be applied. What is the application of your findings?

وبسایت ویرایش انگلیسی پیشرفته توسط ویراستار انگلیسی الاصل

<http://www.NativeAmericanEditors.com>

<http://www.DrMehrdad.com>

4.د. نگارش بخش Conclusion:

بخش کانکلوژن یا نتیجه گیری آخرین بخشی است که در یک ابستراکت نگارش می شود ولی شاید اولین بخشی از یک ابستراکت باشد که توسط خوانندگان و جستجو کنندگان منابع علمی در دیتابیس ها مورد مطالعه قرار می گیرد. بنابراین درنگارش این بخش باید وسواس بسیار به خرج داد. این بخش هم از نظر تعداد کلمات می تواند قابل مقایسه با بخش اینتروداکشن ابستراکت باشد و بهترین حالت آن است که این بخش هم در دو جمله نگارش بشود. قبل از نگارش این بخش نویسنده باید حتما مطمئن شده باشد که قبلا بخش کانکلوژن از متن کامل مقاله را به خوبی نگارش کرده است. عبارتی دیگر کانکلوژن ابستراکت یک مقاله عصاره ای از کانکلوژن متن کامل مقاله است. در صورتی که کانکلوژن مقاله به روش استاندارد نگارش نشده باشد انتظار نمی رود که کانکلوژن ابستراکت هم بدرستی نگارش شده باشد. قبل از اقدام به نگارش کانکلوژن، نویسنده باید از خود بپرسد که کاربرد عملی یافته های پژوهش جاری چه بوده و معنای کاربردی آنها چیست؟ و آیا نتایج به دست آمده قابلیت تعمیم را دارد یا فقط مختص یک کیس یا جامعه محدود و مشخص است؟ و علاوه بر آن آیا نتایج بدست آمده مسیری جدید را فراروی پژوهشگران قرار داده است؟ درنگارش بخش کانکلوژن باید به جنبه های نو و مهم یافته های پژوهش یا مشاهدات خود تاکید کنیم و تفسیر جنرالی از اهمیت یافته های مهم پژوهش و کاربرد آنها ارائه بدهیم.

یکی از اشتباهات بسیار شایعی که درنگارش بخش کانکلوژن مشاهده می شود این است که نویسندگان محترم می روند و پژوهش خود را انجام می دهند و نتایج آن را هم در بخش یافته ها اعلام می کنند ولی به هنگامی که می خواهند کانکلوژن را نگارش کنند به ناگهان اقدام به نگارش جملاتی می کنند که یارتباطی به پژوهش فعلی ایشان نداشته است و یا اصلا متصل به یافته های پژوهش جاری نیست و عبارتی دیگر چیزی جز نتیجه و ماحصل خیال پردازی های پژوهشگر محترم نیست. بنابراین در این بخش از ابستراکت باید فقط به نتیجه گیریهای بپردازیم که کاملا و دقیقا توسط یافته های پژوهش ما قابل Support هستند.

تبلیغات و اطلاع رسانی خدمات آموزشی پژوهشی و نشر آکادمیک

Native
American
Editors dot com

- ✓ Proofreading & Advanced Copyediting
- ✓ Submitting & Publishing your Article in Internationally Indexed Journals
- ✓ Producing the Maximum Journal Articles from your Thesis/Research

ویرایش پیشرفته انگلیسی توسط ویراستار انگلیسی الاصل

<http://www.NativeAmericanEditors.com>

5. گرامر بکار رفته در نگارش ابستراکت:

در این مورد منابع مختلف نظرات متفاوتی دارند. توصیه ثابتی که میتوانم در اینجا ارائه بدهم این است که نویسنده ابتدا به بخش راهنمای نویسندگان مجله مورد نظر مراجعه نماید و براساس خواسته های مجله گرامر ابستراکت را تنظیم نماید. یکی از توصیه های ثابت در این ارتباط این است که نویسنده باید سعی کند از بکار بردن متکلم وحده (I) خودداری کند. حتی بهتر است از متکلم مع الغیر (We) نیز استفاده نشود ولی در صورت لزوم استفاده از We بلامانع است. در مورد کاربرد افعال بصورت Active و یا Passive نیز نظرات متفاوت و گاه متناقض مشاهده می شود. ترجیحاً بهتر است تا جایی که امکان دارد بجای افعال Passive از افعال Active استفاده شود. آنچه در همه این نظرات ثابت است این است که طول جملات باید تا حد امکان کوتاه باشد، بعنوان مثال گروهی که معتقد به عدم کاربرد افعالی passive در ابستراکت هستند معتقدند استفاده از این افعال باعث طولانی شدن غیر ضروری جملات می شود. در مورد زمان بکار رفته در نگارش جملات ابستراکت نیز مشابه نظرات متفاوتی وجود دارد ولی عمده ترین مسیر نگارش ابستراکت ها به سمتی است که از زمان گذشته (Past tense) استفاده کنیم مخصوصاً در بخش متدلوژی و در بخش یافته های ابستراکت چون در این دو بخش به متدلوژی که قبلاً بکار برده ایم اشاره می کنیم و به یافته هایی که قبلاً در طی پژوهش به آن ها رسیده ایم اشاره می کنیم. در مورد زمان در بخش اینتروداکشن و کانکلوژن داستان متفاوت است.

در صورتی که خواننده این مطلب تمایل داشته باشد نظر شخصی نویسنده این مقاله را در کاربرد زمان افعال در ابستراکت بداند، شخصاً ابستراکت های مقالات پژوهشی را که نگارش می کنم در بخش اینتروداکشن معمولاً از زمان حال (Present) و در بخش متدلوژی و یافته ها از زمان گذشته و در بخش کانکلوژن بسته به مورد تصمیم گیری می کنم. در مورد استایل Active و یا Passive افعال نیز عمدتاً از اکتیو استفاده می کنم ولی بسته به مورد تصمیم می گیرم و گاهی نیز از Passive استفاده می کنم. بگذارید در اینجا برای واضح تر شدن همه این داستان یک مثال عینی ارائه بدهم. بعنوان مثال چهار عبارت زیر را در نظر بگیرید:

1. I tested in the study
2. It was tested by the study
3. We tested in the study
4. The study tested

اگر شما در ابستراکت خود مجبور باشید یکی از این چهار نوع گرامر را استفاده کنید کدام یک را می پسندید؟

- عبارت شماره یک از I با فعل Active استفاده کرده است.
  - عبارت شماره دو واضحاً از فعل Passive استفاده کرده است.
  - عبارت شماره سه همانند شماره یک است ولی بجای I از We استفاده کرده است.
  - عبارت شماره چهار از فعل Active استفاده کرده است بدون آنکه از I و یا We استفاده کند.
- شخصاً از چهار گزینه فوق الذکر گزینه چهارم را انتخاب می کنم ولی اگر مجبور باشم گزینه دیگری بغیر از شماره چهار انتخاب کنم گزینه سوم را انتخاب می کنم و اگر باز هم مجبور باشم گزینه دیگری بغیر از سه و چهار را انتخاب کنم گزینه دوم را انتخاب می کنم و سرانجام اینکه گزینه اول رانحت هیچ شرایطی انتخاب نکرده و بکار نمی برم.

6. ویژگی های یک ابستراکت خوب، بایدها و نبایدها:

درانتهای این مقاله به لیست پاره ای از کاربردی ترین نکات در نگارش ابستراکت و مهمترین ویژگی های یک ابستراکت خوب در قالب بایدها و نبایدها اشاره می کنم:

6.الف. بایدها:

1. چکیده باید حاوی کلمات کلیدی (Key words) بکاررفته در متن باشد. صرف لیست کردن این کلمات در بخش کی وردها کافی نیست.
2. حتی اگر مجله ای که می خواهید مقاله را به آنجا Submit کنید از شما درخواست Unstructured Abstract کرده باشد شما ابتدا ابستراکت خود را بصورت Structured تهیه کنید و درمرحله بعد Subheading های مربوطه را حذف نمایید. توصیه های ایمنی را جدی بگیرید.
3. اگر مقاله شما مرتبط با علوم پزشکی است، جهت انتخاب بهترین کی وردها از سیستم MESH (قابل دسترسی از طریق وبسایت Pubmed) استفاده کنید.
4. در ابستراکت بجای نگارش اعداد با استفاده از حروف (نظیر Twelve) از شکل عددی آنها (نظیر 12) استفاده کنید (مگر آنکه جمله با عدد شروع بشود، که البته این حالت را توصیه نمی کنم).
5. در نگارش بخش متدولوژی و بخش یافته های حتما از زمان گذشته استفاده کنید.
6. در نگارش ابستراکت Clear و Concise باشید. یعنی اینکه جملات را بدون دلیل طولانی نکنید و بیشترین معنا را با کاربرد کمترین تعداد کلمات منتقل کنید.
7. در صورتی که مجبور به استفاده از Abbreviation در ابستراکت باشید حتما در اولین نوبت بکارگیری آن، ترمینولوژی تخصصی مربوطه را بکار ببرید.
8. اطمینان حاصل کنید که ابستراکت شما انعکاس دهنده محتوای پژوهش و مقاله شما باشد.
9. تا حد امکان سعی کنید آنجایی که می شود حرف اضافه "of" را حذف کنید.
10. سعی کنید هر جمله به تنهایی معنای کاملی داشته باشد و متکی به جمله قبل و بعد خود نباشد.
11. بجای Versus از vs. استفاده کنید.
12. اوقات بیکاری خود را بجای چت کردن در اینترنت و فیس بوک گردی به جستجوی ابستراکت مقالات بگذرانید و از ساختار جملاتی که پژوهشگران خیره و نویسندگان باسابقه در نگارش ابستراکت مقالاتشان بکار برده اند بیاموزید.
13. ساختارهای نگارشی بخشهای مختلف ابستراکت را در تعداد زیادی از ابستراکتهای مقالات مرتبط با موضوعات پژوهشی خودتان بصورت دسته بندی شده در یک فایل مجزا ذخیره کنید و سعی کنید در نگارش ابستراکتهایتان از آن ساختارها استفاده کنید. استفاده از ساختار جملات دیگران سرقت ادبی (Plagiarism) محسوب نمیشود و جزو General Knowledge است.
14. خجالت نکشید! هرگاه نیاز به کمک و راهنمایی افراد باسابقه در نگارش ابستراکت مقاله خود داشته باشید از آنها بخواهید به شما کمک کنند و یا ابستراکت شما را مطالعه و اشکالات آن را به شما گوشزد کنند. در صورتی که می خواهید ابستراکت مقاله شما توسط دکترمهرداد جلالیان مطالعه شود و راهکارهای اصلاح ساختار آن به شما ارائه بشود می توانید از طریق وب سایت <http://www.drmehrdad.com> با نویسنده این مطلب تماس بگیرید.

6.ب. نبایدها:

1. از کلمات دارای معنای مبهم و دوپهلو استفاده نکنید.
2. از تکرار جمله عنوان مقاله (Title) در داخل ا بسترکت خودداری کنید.
3. جملات داخل متن را عینا به ابسترکت مقاله منتقل نکنید.
4. از نگارش محاوره ای و آنچه معمولا در سخنرانی ها استفاده می کنیم پرهیز کنید.
5. از ارائه اطلاعات جدیدی که در متن مقاله به آنها اشاره نکرده اید پرهیزید.
6. از ارجاع به سایر مقالات (Citation) در درون ابسترکت پرهیزید.
7. حتی المقدور از کاربرد Abbreviation ها در ابسترکت خودداری کنید.
8. از تکرار جملات پرهیزید.
9. از کلماتی نظیر خیلی، زیاد، کم، بسیار و امثالهم استفاده نکنید.
10. متن ابسترکت نباید شامل جدول (Table) باشد.
11. متن ابسترکت نباید شامل شکل (Figure) باشد.
12. متن ابسترکت باید Standing alone باشد و فاقد Footnote باشد.
13. کلمه Respectively را در بخش یافته های ابسترکت بیش از حد استفاده نکنید.

تبلیغات و اطلاع رسانی خدمات آموزشی پژوهشی و نشر آکادمیک

www.DrMehrdad.com

وب سایت دکتر مهرداد جلالیان،

پربازدیدترین وب سایت فارسی زبان مرتبط با مقاله نویسی، انتشار، آمار و روش تحقیق

حاوی صدها مقاله و مطلب آموزشی رایگان در زمینه تولید و انتشار علم:

- نکات کاربردی در زمینه تهیه پروپوزالهای پژوهشی استاندارد در سطح PhD
- نکات کاربردی در زمینه نگارش استاندارد مقالات آکادمیک برای مجلات معتبر و ISI
- نکات کلیدی در طراحی استاندارد متدلوژی پژوهش
- نکات کلیدی در شناسایی و انتخاب بهترین جورنال برای انواع مقالات
- نکات کلیدی و کاربردی در استخراج حد اکثر تعداد مقالات آکادمیک از درون پایان نامه های دانشگاهی
- و حاوی صدها مورد پاسخ رایگان به سوالات صدها اساتید دانشگاهی، دانشجویان تخصصی و فوق تخصصی پزشکی، دانشجویان PhD و کارشناسی ارشد از سراسر جهان

7. یک قدم فراتر. حرفه ای ها چه می کنند؟

باتوجه به اینکه هدف از نگارش این مطلب آموزش قدم به قدم نگارش استاندارد یک ابستراکت مقاله بوده است و تا اینجای داستان امیدوارم حق مطب ادا شده باش، در اینجا بدون آنکه توضیح اضافه ای بر روی ادامه متن ارائه داده باشم، توجه خوانندگان این مقاله را به دو جدول زیر جلب می کنم تا با آنچه دردنیای سردبیران و داوران مجلات آکادمیک در ارتباط با کنترل کیفی و ارزیابی کمی و عددی ابستراکت های مقالات می گذرد آشنایی مختصری حاصل شده باشد.

• جدول شماره یک به ضوابط کیفی یک ابستراکت مقاله اشاره می کند که سالها قبل توسط یکی از معتبرترین مجلات پزشکی جهان به نام Journal of American Medical Association: JAMA تهیه شده است:

Margaret A. Winker. The Need for Concrete Improvement in Abstract Quality. JAMA. 1999;281(12):1129-1130. doi:10.1001/jama.281.12.1129

Table. Quality Criteria

1. Abstract headings are consistent with structured abstract format.
2. Data in abstract are consistent with text, tables, and figures.
3. Data or information in the abstract are presented in the text, tables, or figures.
4. Years of study and length of follow-up are provided.
5. Results for Main Outcome Measures are presented in Results section (avoid selective reporting).
6. Results are quantified with numerators, denominators, odds ratios, and confidence intervals where appropriate.
7. Absolute differences rather than relative differences are presented wherever possible (eg, "Mortality declined from 6% to 3%" rather than "Mortality declined 50%").
8. For randomized trials, analysis is identified as intent-to-treat or evaluable patient analysis.
9. For surveys, response rate is provided in Results or Design.
10. For multivariate analysis, factors controlled for in model are briefly summarized.
11. Conclusions follow from information contained within the abstract.

• جدول دوم نیز یک Abstract Quality Scale را به ما Introduce کرده است:

Dupuy A, Khosrotehrani K, Lebbé C, Rybojad M, Morel P. Quality of abstracts in 3 clinical dermatology journals. Arch Dermatol. 2003 May;139(5):589-93.

Category	Criterion
Objective	Was any information on the objective given?
	Was the objective explicitly stated?
	Was the main objective distinguished from secondary ones?
Design	Was any information on the research design given?
	Were technical descriptors* used?
	If a follow-up study, was the duration given?
Setting	Was any information on the setting given?
	Was the level of clinical care (e.g., primary care) indicated?
Subjects	Was any information on the subjects given?
	Were common demographic characteristics given?
	Were technical descriptors* of subject selection (e.g., random sample) used?
	Was the number of subjects indicated?
	Were the response and refusal rates indicated?
	Was the number of dropouts and losses indicated?
Intervention†	If the samples were matched, were matching characteristics given?
	Was any information on the intervention given?
	Was a description given?
	Was the duration indicated?
Measurement of Variables	Was any information on the measures given?
	Were the variables explicitly given?
	Was the source of data given?
	If the measurements were subjective, was blinding (or nonblinding) of the observer mentioned?
Results	Were any results given?
	Were they directly related to the objective?
	Were the appropriate numeric data given?
Conclusions	Were any conclusions drawn?
	Were they directly related to the objective?
	Were they consistent with the results?
	Were the study's limitations mentioned?
	Were the study's implications mentioned?

پایان.